

Одговор главног уредника Каталаксије на текст "Експлоатација без граница"

Спорт нападања и плувања ЛДП на сајту НСПМ је један од најраширијенијих и најомиљенијих спортова "национално свесне" интелигенције. Ипак, то најчешће подразумева критике за националну издају, недовољан "патриотски" капацитет и мањак уштивности и разумевања за ратне злочинце и ратну политику 1990-их и њихове данашње јатаке и настављаче. Ипак, недавно смо и у тој дисциплини добили иновацију: под насловом "Експлоатација без граница", могли смо да прочитамо критику економског програма ЛДП, Економија без граница, из пера аутора Владимира Марковића (Марковић 2008).

Овај аутор је иначе у круговима студената и професора Филозофског факултета познат под знаковитим надимком Влад-Маркс, због своје крајње маркситичке ортодоксности и активизма у разним радикално-левичарским организацијама попут "Социјалног фронта". У једном тексту пре годину или две, социолог Јово Бакић је цитирао напад на часопис Каталаксија на форуму организације Социјални Фронт који готово од речи до речи понавља све тезе из Влад-Марксове најновије пашквиле. Тај напад је потписала особа с надимком "Комесар" а невероватна сличност тог текста са новом Марковићевом пашквилем недољиво намеће закључак да би управо Марковић/Влад-Маркс могао бити тај форумски Комесар: Поменуте индивидуе (Иван Јанковић и Борислав Ристић) заступају ставове који се крећу у распону од усвајања интелектуалне антиратне позиције "Друге Србије" до глорификације Драже Михаиловића, Аугуста Пиночеа и ратне политике Џорџа Буша, од тирада против државе и бирократије до обожавања конзервативних вредности националне традиције и патријархалне породице. Све је ово проткано најзагриженијим антикомунизмом и запенушалим тржишним фундаментализмом, израженим у дречећим паролама и бомбастичним фразама. Када своје визије пожељног друштва изражавају на овај начин, он и заправо приказују капитализам идеалнотипски, у заостреној форми, у његовим крајњим консеквенцама." (Бакић, 2006) Ако читалац сад погледа Марковићев нови прилог на НСПМ видеће да он само понавља и незнатно допуњује оно што је већ пре можда две године написао "Комесар" на форуму Социјални фронт. Штавише на самом том форуму један од дискутаната се радује што су "анализе наших другова почели да преносе сви живи" (СФ, 2008) што практично значи да је Марковић њихов члан. Иначе, на том форуму најоучљивији симболи су срп и чекић, затим петокрака, а понегде и анархистичко слово А, а на википедијиној одредници се каже да је та организација између својих осталих активности бави Вођењем различитих облика кампање против приватизације друштвене имовине, јавним манифестацијама, трибинама, дистрибуцијом антиприватизацијских летака и плаката, као и директним облицима саботирања владине пропаганде за приватизацију (штагод ово последње значило). Форумаша једни друге титулирају са "другови" и "другарице", а огромна већина њих се сматрају комунистима и радикалним марксистима. Сам Марковић је уз овај текст представљен као особа која се азлаже за "реафирмацију маркситичке теорије и пролетерски интернационализам". То је контекст који читалац треба да има на уму кад чита поменути текст. Један од тих другова комуниста и анархосиндиаклиста, Комесар алиас

Владимир Марковић звани Влад-Маркс, сада је скинуо форумску маску и иступио под пуним именом и презименом, да на сајту којим доминира концепција амнестирања скорашње националистичке прошлости, патријархализма, клерикализма, итд нападне либерале. Како се само леви и десни екстремисти лако договоре ко им је највећи непријатељ, и ставе своје разлике у заграду!

Марковићева пашквила има два дела. Први део обухвата кратку анализу и "марксистичку" критику економског програма ЛДП, а други покушај дискредитовања ЛДП личним нападом на мене, као на једног од писаца и промотера тог програма. Укратко о обе ствари.

Најпре, први део. После лапидарног и у основи тачног представљања основних одредби програма, аутор прелази на критику. Та критика најжесточије није озбиљна, нити аргументована, већ представља карактеристичну колекцију популарних радикално-левичарских талкингових поинтова о транзицији, либерализму, конкуренцији, тржишту итд. Рецимо аутор тврди да све странке у Србији, укључујући и СПС, спроводе или заговарају "неолибералне реформе", а ЛДП је само најекстремнији међу њима. Ипак, ако погледамо програм и наступе СПС у овој кампањи видећемо само демагошко-популистичке захтеве за дуплим повећањем пензија и плата, већим бенефицијама за синдикате, већим порезима и државном потрошњом, и атаке на постојећу власт због недовољне социјалне осетљивости. Какав је то "неолиберализам"? Или напросто из птичје, револуционарне перспективе "Социјалног фронта" све што је мање од комунистичког преврата, "експропријације експропријатора" и стрељања кулака, по дефиницији представља "неолиберализам"? Какав је, с друге стране, "неолиберализам" ДС, ДСС или Г 17 плус? У свом програму "20 тачака" (Г 17 плус, 2008) за ове изборе ДС и Г17, као и ранијим програмима свих ових странака, излистава се низ мера државне помоћи и субвенција свему и свакоме, од малих до великих привредника, од акција јавних радова до субвенционисаних станова, од земљорадника до пензионера, од младих незапослених до старијих незапослених, од радно интензивних индустрија до капитално интензивних индустрија. Свакоме следи нека цркавица о трошку пореских обвезника. Какав је то неолиберализам? О радикалима не вреди ни трошити речи: они се потпуно слажу са нашим Влад-Марксом да је транзиција од 2000 наопако уништила све банке и фирме које вреде и да је сад горе него пре 5. октобра. Каква је, на концу, то наводно консензуална, "неолиберална" економска политика у земљи у којој државна потрошња једе више од половине ГДП, порези и доприноси на плате износе преко 60% бруто зараде, постоји врло затворено тржиште, ни један од великих државних система није приватизован итд?

Степен незнања о некој ствари је високо крелиран са бројем проблематичних твђења која захтевају образложење, а која аутор не образлаже, већ подразумева. Уместо да рецимо оспорава твђење ЛДП да слободна трговина доприноси економском расту, или да минимална надница повећава незапосленост, или да приватизација предузећа повећава економску ефикасност и плате запослених, он мисли да је довољно понављати убескрај глупости о "неолиберализму" и "дивљој транзицији" и "потреби социјалне солидарности" и веровати да то што се речене глупости у топлом гнезду Социјалног Фронта узимају као библијска истина, значи да оне јесу библијска истина.

Базична некомпетенција аутора, овај пут не само економска већ и политичко-теоријска, види се нарочито у другом делу где он прелази на операцију личног напада на мене да би дискредитовао и ЛДП. Ту он наводи шест или седам теза о мени и часопису Каталаксија чији сам уредник, за које (из контекста видимо) верује да показују идентитет либерализма и десног екстремизма. (То су углавном оне исте тезе из "Комесаровог" дописа на Социјалном Фронту који је цитирао Бакић, само апгрејдоване увлачењем ЛДП-а у игру). Но, при пажљивијим читању, видимо да никакве противречности нема између тих ставова и либералних идеја. Најчешће су те Марковићеве критике тачне али за доказивање "десног екстремизма" ирелевантне опсервације о мени или неком другом аутору са Каталаксије, или се, у једном или два случаја, ради о фалсификованом или погрешном представљању наших ставова.

Рецимо, тврди се, позивајући се на текст Андреје Вражалића, да је Каталаксија против демократије јер заговара примат индивидуалних права, "због чега пожељна либерална власт почива на потпуно другачијој врсти легитимитета од демократске. Из тога, затим, следи залагање за ограничење демократије, јер политиком треба да се баве људи који су специјализовани за то занимање". Ово изгледа као да Вражалић, и ја као његов саборац са Каталаксије, верујемо да је демократија лоша, а решење проблема диктатура неке просвећене елите. Али, кад прочитате Вражалићев текст ви видите да је реч о стандардној либерално-конституционалистичкој критици демократије где он као идеал узима конституционалну републику америчких Очева утемељивача, локовски идеал цхецкс анд баланцес, владавину права и парламентаризам, а неограничену демократију види као напад на те традиционалне либералне вредности. Влада која се у све меша у име воље већине, угрожава права појединца. То је стандардна критика патернализма државе благостања која иде од Токвила, преко Констанана, до Мизеса, Хајека или Бјукенена, и нема никакве везе са подметнутим залагањем за некакву диктатуру провећених.

Такође, и да тиме пређемо на тачна а ирелевантна Марковићева тврђења, није јасно зашто би моја (заправо изворно Хајекова) тврдња да је "социјална правда" бесмислен појам била у нескладу са идеологијом ЛДП као либералне странке? Категорија социјалне правде је потпуно нејасна, и обично се користи као "теоријско" оправдање државне редистрибуције дохотка, са циљем постизања већег степена једнакости. Али, на ком моралном темељу је заснована идеја да сви морају бити економски једнаки, и до које мере се мора вршити редистрибуција? Само мањина радикалних комуниста мисли да сви морају да имају апсолутно једнаке уделе, а остали заговорници редистрибуције подразумевају да је неки степен неједнакости нужен. Колики степен неједнакости, мерен рецимо Гинијевим коефицијентом, и зашто баш тај а не неки други? Ако те критеријуме немамо (а нико нам их још није дао) социјална правда заиста остаје бесмислица, која се користи као оправдање сваке редистрибуције. Све су то питања која аутор не поставља јер он и његови другари о томе не размишљају, па верује да и нико други не може да размишља.

Још је мање јасно шта је антилиберално он нашао у мом опису хистерије глобалног загревања као покушаја да се под новим изговорима обнови идеја светског економског планирања и државног социјализма (Јанковић, 2008). Велики број либералних

економиста и филозофа, не само климатолога, мисли управо то. Један од водећих либералних реформатора у Европи, чешки председник Вацлав Клаус објавио је управо књигу у којој тврди како данас није угоржена планета него слобода и просперитет човечанства од стране социјалистичких панера и еколошких фанатика који користе глобално загревање као параван за заустављање економске глобализације.

Или рецимо Дража Михаиловић (још једна Комесарева досетка коју његов двојник са страница НСПМ рециклира). Влад-Маркс је убеђен да је ЛДП-у коначно доакао када констатује да писац његовог економског програма верује да су "четници добри момци" (дочим су они фашистички сарадници окупатора како наш борац за "пролетерску солидарност" верује), који Дражу проглашава за команданта легалне војске, а "антифашизам" као идеологију сматра бесмисленим, а комунисте револуционарима који једну окупацију желе да замене другом (Марковић, 2008). Али, што би било који либерал бранио комунистичку диктатуру или оптуживао не-комунистичке антифашисте за сарадњу са окупатором (осим ако не жели да покаже своје необразовање у тој ствари, попут Марковића)? Дражу легалним командантом војске нисам прогласио ја, него легална влада у Лондону која га је поставила за министра војног а Слободана Јовановић за његовог заменика. Да ли је Дража добар момак или не за свет је вероватно од мене младих комуниста и анархосиндикалиста у Србији важније то што је од стране америчког председника Трумана 1949. одликован највишим америчким државним одликовањем за допринос борби против фашизма. Или је од америчког председника власнији да суд о Михаиловићу донесе друг Стаљин или Титов судија Милош Минић или Титова дворска историографија? Када се пак ради о тактичкој сарадњи са Немцима, Марковић је погрешно – ми је не приписујемо (па макар и "оправдавајући је") Дражи него комунистима, који су предвођени Ћиласом и Велибитом на мартовским преговорима у Загребу 1943 постигли договор са Немцима да се у случају искрцавања савезника на Балкан боре заједно против савезника и Михаиловића. А под тактичком сарадњом четника о којој говори наш аутор, мислимо на сарадњу Ћујића са Италијанима (не Немцима), а против усташа. С друге стране, антифашизам као идеологију опет нисам одбацио ја, него славни западни историчари попут Франсоа Фиреа или Ернста Нолтеа. Опет, аутор као сушту истину подразумева крајње спорна комунистичка гледишта на модерну историју, која он толико некритички прихвата да се чак и не труди да за њих да било какав аргумент. Мисли да ако његови "саборци" и он у нешто верују то мора бити саморазумљиво и свима осталима.

Или, какве везе са либерализмом има питање да ли сам ја или нисам подржавао свргавање Садама Хусеина са власти у Ираку? Масовност "антиратних" демонстрација у Западној Европи ја сам описао као доказ да не треба много веровати у доктринарно демократску мудрост да је народ увек у праву. Шта је ту спорно с либералног или било ког становишта? Није ли народ у Немачкој, у још већем броју од оних који су 2003 марширали за Садама, марширао за Хитлера 1930-их, па нас то не наводи да верујемо да су, само због своје бројности, били у праву. Људи, па били у већини или у мањини, могу да направе сјајне ствари али и велике глупости, то зависи од карактера ствари које раде, а не од тога да ли су у већини или у мањини. Парола "не дамо крв за нафту" је комунистичка будалаштина па понављала је тројица или четворица скојеваца у Београду, или стотине хиљада демонстраната у Европи. Аутор опет ниске

аргументативне стандарде свог непосредног идеолошког окружења покушава да као општи стандард прошверцује и на "отворену сцену".

Кад је реч о нашој подршци Пиночеу, аутор је опет згрожен како неко може веровати да је Пиноче спасао Чиле и Јужну Америку од комунизма, и претоврио Чиле у економски најуспешнију земљу у Латинској Америци. И како се ми усуђујемо да захтеве за екстрадицију Пиночеа Шпанији називамо левичарском хајком? Но, раздвојмо најпре чињенице од вредновања: Чиле под Пиночеом, а и после Пиночеа, јесте убедљиво економски најпросперитетнија земља Латинске Америке, толико да је стекла надимак "Швајцарска у Андима". Економски раст се кретао преко 6% на годишњем нивоу скоро све време Пиночеове владавине, највећи део индустрије је приватизован, либерализована је спољна трговина, приватизован пензиониски систем који има дупло већу вредност пензија него у државном систему, просперитет просечног Чилеанца је неслућено порастао. То су чињенице. Да ли ће прогон политичких неистомисљеника, укључујући и тортуре и нестанак око 2 000 људи, што обухвата како терористе пале у борби са војском тако и један број цивила који су побијени по затворима и другде, бити сматран важнијим од просперитета који је на дуги рок настао у Чилеу као последица реформи које је иницирао Пиноче, то је ствар индивидуалног избора. Као што је ствар индивидуалног избора да ли ћемо Денга сматрати херојем који је спасао Кину културне револуције и упутио је на стазу капиталистичког развоја, или злочинцем који је изгазио децу тенковима на Тјенанмену. Кад је Денг умро свако разуман га је славио без обзира на ужасну ствар коју је урадио на Тјенанмену. Свако разуман по мом суду мора славити оно што је урадио Пиноче на спасавању Чилеа од комунизма и пропадања, иако је ужасно оно што је радио по својим затворима. Али, поента је да левичарима не смета Денг, а богами ни Фидел Кастро (кога западни медији називају "кубанским председником" а не "диктатором" иако је са својим пајташем Че Геваром побио дест пута више људи него Пиноче, и из чијег комунистичког раја нико не може да побегне а да не буде покошен митраљезима обалских стража, као што је сваки Пиночеов противник могао легално да емигрира из Чилеа).

На крају о наводној антилибералности вере у традиционалну породицу. То је такође већ расправљено у одговору Бакићу поводом његовог цитирања Комесара. Цитирам одговор на приговор за "неспојивост" подршке патријархалној породици са либерализмом: "подршка патријархалној породици и социјалном конзервативизму су саставни делови класичне либералне мисли; од Адама Смита, преко Хјума, Берка, Фергусона, Токвила, Константа, па све до Мизеса, Хајека или Хопеа, сви кључни либерални мислиоци су високо уважавали вредност традиционалне породице и других установа грађанског друштва (новац, право, парламентаризам, подела власти итд). А неки су породицу бранили и много вехементније и оштрије од нас двојице, и писали још продорније "тираде против државе и бирократије" у исти мах, веровали или не! То што друг Комесар то не зна, не значи да то не постоји, већ само да у марксистичким сликовницама о томе ништа не пише, и да зато његове "продубљене анализе" треба узети цум грано салис ." (Јанковић, Ристић, 2006)

Као што цум грано салис треба узети и нове/старе анализе његовог двојника Владимира Марковића. Но, од њега самог је значајнија чињеница да је један од значајних медијских

прохија ДСС-а нашао за упутно да искористи бизарног нео-комунистичког пашквиланта заљубљеног у марксизам и пролетерску солидарност за напад на ЛДП. То да као критику економског либерализма ове странке, нису били у стању да смисле ништа паметније ни уверљивије од тога, зорно сведочи о њиховом интелектуалном банкротству и немоћи.

П.С. Накнадно сам открио да је исти текст В. Марковића пренет и на блогу Б 92 што већ целој ствари даје комичан тон, и само доказује стару истину колико су леви и десни колективистички мозгови "изоморфни".

Референце:

Владимир Марковић (2008), Експлоатација без граница, http://www.nspm.org.yu/koment_2007/2008_vladimir_markovic1.htm

Јово Бакић (2006), Десни и леви политички екстремизам у Србији, http://www.katalaksija.com/v2.0/index.php?option=com_content&task=view&id=34&Itemid=1

Иван Јанковић (2007), Алармистички митови о глобалном загревању, http://www.katalaksija.com/v2.0/index.php?option=com_content&task=view&id=93&Itemid=1

Иван Јанковић Борислав Ристић, Ко ме смета "Каталаксија"?, http://www.katalaksija.com/v2.0/index.php?option=com_content&task=view&id=35&Itemid=1

Г17 плус (2008), Програм у 20 тачака, <http://www.g17plus.org.yu/download/20mera.pdf>

СФ, 2008, <http://www.revleft.com/vb/eksploatacija-bez-granica-t78035/index.html>

Аутор је уредник интернет часописа Каталаксија